

jem najbolj obsežen venec ali drevesno krono razvije in dočaka starost do nad 100 let, to pa le, ker je zelo občutljivo, v krajih, kjer je pred elementarno silo — hudim zmrzlinom — dobro zavarovano in v zavetji.

Jablana doraste po visokosti do 10 in tudi več metrov ter navadno 70 do 80 let starosti dočaka.

Češnjevo drevo more se gledé velikosti meriti z ono jabolčnega drevja; normalna starost češnje je pa navadno na 40 do 50 let po naravi odločena in odmerjena, ob katerem času često popolnem opeša in zamré. Drevje kislih češenj, češpelj in sliv doraste na visokost 5 do 8 metrov, ter dočaka na starosti 20 do 25 let.

Najnižje na visokost in najskromneje po starosti je pa breskvino, marelično in mandeljno drevje; zraste od 3 do 5 (tudi nekoliko več) metrov na visokost; zgubi v času od 10 do 20 let velik del vej svojega venca ali krone, kar je tudi gotovi napovedovalec njegove bližajoče se smrti. Temu se pa ni čuditi, ker to drevje izredno hitro raste, ter le mehke in redke les nareja, kar je tudi glavni vzrok tako male starosti njegove. Da je to drevje proti mrazu zelo občutljivo — osobito breskve — mi ni treba praviti, ker je to uže samo ob sebi vsakemu sadjerejcu do dobrega znano. Zato ponaša se pa drevje teh treh sadnih plemen uspešno le v onih krajih (tudi ne v vseh), kateri so po svoji legi, lastnosti zemlje in podnebju vinski trti ugodni. Navedene hipoteze v starosti in velikosti drevja posameznih sadnih plemen so pa le splošne, poleg katerih se čestokrat velike in izredne izjeme nahajajo.

O nešpljah, kutnah in figah mi ni tukaj govoriti.

Kakor velikost in starost raznih plemen in vrst sadnega drevja, mora se pa tudi od strani sadjerejca čas pričetka njihove vegetacije — razvoja, zelenja in cvetja — klimatičnim, zemeljnim in krajnim razmeram primerno v poštevek jemati.

Marelice so nam po svojem naravnem razvoju in vegetaciji prvi oznanjevalci vesele pomladi; te prično prve cveteti. Za marelicami sledé po vrsti: breskve, češnje, hruške, slive, češplje, jabolka, orehi in slednjič kostanji, katera sadna plemena in vrste po tem sporedu vegetirati in cveteti ter poganjati in zeleneti pričenjajo. Vrsta, po kateri v jeseni razna sadna plemena svojo letno rast dovršijo, je razvojnemu ali vegetacijskemu sporedu dobro slična. Prve so češnje, katere v jeseni svojo letno rast in popolni razvoj terminalnih ali končnih popkov dovršijo; za temi sledé po vrsti: marelice, slive, češplje, hruške, orehi, kostanji, breskve in zadnje so jabolane.

Posledica temu je, da, kolikor prejé kako sadno pleme ali vrsta pomladi vegetirati, poganjati, cveteti in zeleneti prične, toliko prejé navadno tudi v jeseni svojo letno rast dožene in dovrši. Veda o začetku in koncu vegetacijske perijode vsakega posameznega sadnega plemena je za vsakega sadjerejca velikega pomena in posebne važnosti, ker mu je to pri njegovih sadjerejskih delih in opravilih na posameznih sadnih vrstah med letom pravi in neizgrešljivi kažipot, katerega neovrgljivo brez posebne nesreče do zaželenega cilja in uspešnega konca pripelje.

Na sploh naj k svojemu današnjemu dopisu, oziroma njegovemu prvemu delu, do sedaj povedano zadostuje.

Preidimo sedaj k drugemu važnemu oddelku, namreč k glavnim delom ali organom sadnega drevja in njihovemu opraviu med rastjo, katere (dele) je vsakemu sadjerejcu na vse strani dobro in popolno poznati prevažna potreba.

(Dalje prih.)

Da se rog na konjskem kopitu ohrani mehak in voljan.

Kovanje konja s slabim kopitom je težavno in nezanesljivo, zato se rabijo vsakovrstna mazila, katera imajo pripomoči k lepoti in trdnosti roga pri konjskem kopitu. Živinski zdravnik Janisch izreka se v tej zadevi odločno zoper vsa taka mazila, ki se napravljajo iz živalske maščobe, zato, ker taka mast postane žrka in potem zbada in suši rog, in se vsled tega naredi na rogu smolnata ali oljnata trda hrasta, katera mokroto od roga zadržava ter ga vsled tega dela pustega in drobljivega.

Odkar je iznajden „vaselin“, to je iz petroleja napravljena maščoba, je omenjeni živinozdravnik skušal in s prav dobrim uspehom rabil mešanico iz „vaselina“ in „glicerina“ pri pustih in drobljivih kopitih. Glicerin se prideva zato, ker se „vaselin“ sam prehitro spere, glicerin pa je proti mokroti bolj trpežen.

Ako pa kopita niso drobljiva, je še najbolje, ne rabiti sploh nikakoršnega mazila, ampak vsak dan po enkrat ali dvakrat jih z vodo omiti, kedar pa je suša, ali ako konji delj časa stojé, na rogove navezavati vsak dan za 4 do 6 ur v frišni vodi omočene cunjé.

Gospodarske izkušnje.

Zoper črva od spomladanskega hrošča (kebra) v drevesnicah

priporoča se kot najbolje in cenó sredstvo premogov kotran. — Uže leta 1862. se je na Šleskem to sredstvo priporočalo in prav dobro obneslo, ker črvi kotranovega smradú ne morejo prenašati in se mu zato urno umaknejo. — Pri rabi kotrana ravna se tako-le: Okoli 3 centimetre stran od drevesca zasadé se palice po 2 centimetra debele, 50 centim. dolge od spodej do polovice dolžine s katranom namazane in vtaknejo se tako globoko, da jih je vsa kotranasta polovica v prsti. — To sredstvo je prav lahko poskusiti in ceno, ker se kotrana za mal denar mnogo kupi.

Kmetijska družba kranjska in njen glavni odbor.

(Dalje.)

Oglejmo si „Naznanila“ od leta 1871. zvezek 1.

Da se ne mudimo pri manj važnih rečéh, oglejmo si takoj, kako je glavni odbor rešil sklepe poprejšnjega občnega zbora.

Prošnjo podružnice v Ložu, da bi se napravil pred požiralnikom Globino hitrejši odtok, priporočil in izročil je glavni odbor deželni vladi, katera je v tej zadevi dala naročila okrajnemu glavarstvu v Logatcu, in znano je, da je potem ministerstvo dovolilo izdatne podpore za iztrebljenje in zavarovanje tamošnjih požiralnikov sploh.

Čas, v katerem se vojaki kličejo k Stedenskim vajam, da se s tem poljedelstvu ne odtegnejo delavne moči v najhujšem času, odločil se je od srede meseca aprila do meseca junija.

Za povzdigo konjereje prosil je glavni odbor ministerstvo kmetijstva denarne pomoči 3400 gold. za nakupovanje in razdelitev plemenskih žebcev in kobil po deželi kranjski in za konjske premije. Ministerstvo je to podpora obljubilo, kedar bode državni proračun dovoljen.